

Technika és rabszolgaság.

Irta: Dr. Söpkéz Sándor orsz. gyűl. képviselő, a Kir. József Műegyetem rektora.

A mai abnormis idők nagy ellentmondásaihoz tartozik, hogy amikor a technika napról-napra jobb, kényelmesebb és gyorsabb közlekedési eszközöket bocsát rendelkezésünkre és amikor a kényelmagvakból, meg a legfontosabb ipari nyersanyagokból, eddig elképzelhetetlen mennyiségek vannak felhalmozva a világ különböző pontjain, az emberiség jórésze nyomorog és 22 milliót meghalad a nyilvántartott munkanélküliek száma.

Régebben a nyomorúság áruhiányból keletkezett, ma, az árak nagy fölöslege mellett jelentkezik a legrettenetesebb gazdasági válság, amely talán minden ország gazdasági életét megtámadta, de a legnagyobb mértékben éppen azokban az országokban pusztult, amelyek a természet bőven megadott jó termelő talajjal és az ipar legfontosabb nyersanyagaival.

Sokan az emberi élet mechanizálásában látják a bajok főokát. De vajon, tényleg, az élet mechanizálása, a technika, a gép, a szülőke-e a világválság? Vajon tényleg a technika-e a hőse ennek a gazdasági és társadalmi tragédiának? A technika célját és lényegét illetően nagyon eltérők a fel fogások. Mit értünk tulajdonképpen a kifejezésen: technika? A tudományos technikára gondolunk. Ennek célja, pedig, a természet erőit és anyagait matematikai, mechanikai, fizikai és kémiai törvények alapján, tudatosan megállapított célokra felhasználni és az emberiség szolgálatába állítani. Ilyen vonatkozásban, sokszor, gépet is mondanak technika helyett. Holott, kétségtelen, hogy a gép, az ember

társadalmi és gazdasági életében olyan nagy szerepet játszó technika csak egy kihasított fejete, amely szerepel, ugyan, sokszor, egyéb technikai alkotások elkészítésénél és az ember sok mindenféle napi szükséglete kielégítésénél, de azért távolról sem meríti ki a technika fogalmát.

Amikor a technikát teszik felelőssé a gazdasági és társadalmi válságért, rendszerint megismétlik azokat a panaszokat is, amelyeket régén hangoztatnak a technika, illetőleg az emberi élet mechanizálása ellen. A technika — mondják — rabszolgává teszi az embert, kényszeríti emberhez méltatlan, lelket és testet ölé, egyforma, automatikus munkára, kiöli az emberben a szellemet és megfosztja az alkotás örömeitől. Amint a szocialisták apostola, Marx mondja: „a gép a munkást rész-emberre bontja, a gép tartozékává alacsonyítja le”. Azt mondják: a technika a munkásoknak százezreit foglalkoztatja egészségtelen gyárhelyiségekben, a bányák mélyében és az embereknek százezreit gyűjti össze a nagyvárosok napfényt és levegőt nélkülöző egészségtelen bérkaszányaiban.

Akik ilyen könnyen dobálóznak e kifejezéssel „rabszolgá”, amelynek hallatára ma borzalom tölti el lelkünket, azok elfelejtették a rabszolgák rettenetes szenvedéseit a régi Babylon templomépítéseinek, az egyiptomi piramisok emelésénél és azokat a jeleket, amelyekben, a római latifundiumokon, korbáccsal hajtották a felügyelők a rabszolgát mezei munkára. Azok nem gondolnak arra a szerencsétlen rabszolgára,

aki napestig forgatta a nehéz malomköveket, de bekötött szájjal, nehogy éhségtől gyötörtén a lisztből ehessék, avagy az evezőpadhoz láncolva hajtotta a gályát, amíg meg nem váltotta a halál. A rabszolgasors egyenrangú volt a háziállat sorsával; velük úgy kereskedtek, mint az állatokkal és ha egyik-másik kidőlt az embertelen munkában, gazdája, egyszerűen, mint vagyonvesztéseket könyvelte el. Aki a rabszolgasorshoz hasonlítja a legrosszabb viszonyok között dolgozó munkás sorsát is, olvassa el Madách egyiptomi jelenetének szívet rázó sorait, amely a korbácsütésektől és szenvedésektől halálra kimerült rabszolgák lelkéből tör elő, amikor összeroskad Pharao előtt:

Miért él a pór? A gulához követ Hord az erősnek és állítván utódot Jarmába, meghal.

A középkorban sem volt rosszabb a helyzet. Általában. A különbség legfőképpen az volt, hogy a rabszolgák helyét a jobbágyság váltották fel. És ha bár óriási tömegek dolgoztak, — az ó- és középkorban is, — technika alkotásokon, a technika nem gyakorolt nagyobb hatást a tömegekre.

Lényegesen megváltozott a technika szerepe az emberiség, társadalmi és gazdasági életében, amikor a XVIII. század utolsó negyében megjelent a gőzgép, az első mérőldő, a tudományos géptechnika hirtelenül, gyönyörűen ivelő utján.

Megindulnak a közmunkák.

Az államháztartás egyensúlyának helyreállításával párhuzamosan a kormány céltudatos gazdaságpolitikai intézkedésekkel akarja a gazdasági tevékenységet fokozni, ami a termelés, a munka, a forgalom élénkítésének szükséges előfeltétele és ami új forrásokat és alapot van hivatva teremteni az új adóterhekre. A finanszírozás tehát karöltve jár a gazdasági politikával. A mai teljesen bedugult nemzetközi hitel idejében külföldi kölcsönre nem lehet számítani, a belső források stagnálása pedig a hazai forrásokat igénybevételeit is nagyon megnehezíti. Mégis sikerült a kormánynak a transzfer pénzeket keresztül nemcsak ötvenmillió pengő átmeneti kölcsönhöz jutni a deficit fedezésére, hanem ezenfelül megnyerte a külföldi hitelezők hozzájárulását ahhoz, hogy a transzfer-alapban részükre felgyülemlett összegből 15 millió pengőből a beruházó és közimunkák, melyeknek programját már kidolgozták, a legközelebbi jövőben megindulnak.

Ezenkívül sikerült a kormánynak a gyáriparral olyan megállapodást létesíteni, amely szerint a nagy gyárak egy munkaszervező intézetet létesítenek szövetkezeti alapon egyenesen közmunkák és beruházások megindítására.

zások megindítása céljából. Ezen a révén kb. 25 millió összegű új munkálatokat lehet majd végrehajtani, amelyek lőképen a gyáripari üzemek modernebb berendezését és ezzel az ipari termelés racionalizálását vannak ívartva lehetővé tenni.

A beruházások kiválasztásában és megindításában a következő szempontoknak kell érvényesülniök: Első követelmény, hogy ezek a beruházások a szó szoros értelmében gyümölcsözők, vagyis olyanok legyenek, amelyek már az első időben új jövedelmet hajtának. A tizenöt-millió pengő transzferpénzből végzendő beruházások híven szolgálják ezt a célt. Az államvasutak körében olyan beruházások történnek, amelyek az üzemeltetésig lényegesen apaszlan alkalmassá és ezzel nagyobb jövedelmezőséget biztosítanak. Ezenkívül nagyobbarányú áramtérítők munkák indulnak meg, amelyeknek nyomán az árvízveszedelemről sújtott nagyobb területek kerülhetnek majd megművelés alá, ami a mezőgazdasági bevételeit szaporítja.

A másik szempont, amelyet figyelembe kell venni a beruházások kiválasztásánál az, hogy lehetőleg sok munkást lehessen foglalkoztatni a mai nagy

A „MUNKA” TÁRCÁJA

Huszezer pengő.

Irta: Szalántay Marian.

— Mi újság? — kérdezte Dobó Barna belépő ispánjától.

— Asztalos, a bérlő volt itt és fizetett.

— Mennyit?

— Huszezer pengő.

— Na, ez már valami! Tud róla a feleségem?

— Tud. Éppen akkor jött be az irodába, amikor a pénzt átvettem.

Dobó kelleetlenül rándított egyet a vállán, aminek körülbelül ez volt az értelme: „Vigye el a kánya!”

Különös ember volt ökelme. Izgága, kötekedő, áféle „csakazértis!” jellem. Szerette ugyan a feleségét, de csak a maga módján. Soha el nem mulasztotta volna, hogy valamivel megboszantassa. Abban lelte örömet, ha csipkelődhetett vele. Szegény asszonyka eleinte rettentően szenvedett, majd beletörődve sorába, keveset törődött urának javíthatatlan természetével. Minden igyekezetével azon volt, hogy leszoktassa féktelen pazarlásáról. Csak titokban, szándékát leplezve dolgozhatott ebben az irányban, mert ha az ura látott volna a szítán, még jobban szórta volna a pénzt. Csak azért is!

Dobó is tudta, melyik ponton sebezheti meg legjobban az asszonyt. Most,

hogy pénzért érzett a háznál, máris berzenkedni kezdett.

— Bemegyek a városba jelentetle ki szárazon, közömbösen.

— Csak így csizmaszn, zergéttollasan? — gúnyolódott szeliden Éva asszony.

Dobónak ezse ágában sem volt ilyen lanyai öltözetben a városba menni, de most zsebrakott kézzel állt Éva elé.

Bámulatra méltó határozottsággal felelt:

— Ugy van!... Így csizmaszn, zergéttollasan, ha éppen tudni akarja!

Éva válasza helyett elmosolyodott. Kifelé menet az ajtóból mégis visszaszólt.

— Csak azt szeretném tudni, melyik ostoba férfi találhatta ki, hogy a zergének tolla van?

— Dobó nem hagyta magát. Boszszantotta a megjegyzés.

— Már pedig az zergéttoll! Ha megpukkad, akkor is zergéttoll!... Értette?

— Értene ugyan nem értem, de ha maga így akarja, legyen zergéttoll!... Egyedül megy?

— Talán bizony maga is velem jöjjön? — pattant fel most már Barna idegesen.

— A korcsmába? Hát ilyen kevés ismer engem?

— Akkor meg miért kérdezi?

— Már kérdezni sem szabad?...

Különben... felőlem akár magával veheti az ispánt, az inasát, meg a két sofőrt is!... Mit bánom én!...

— Lássan, mondott valamit! Miért ne mulathatnának egyszer velem ezek az

egyszerű emberek? Magammal viszem őket!

— Nem szégyelli magát, beállítani ilyen társasággal valami jobb helyre? Mit gondolnak majd az emberek?

— No, azzal én vajmi keveset törődöm!... Mint ahogy a maga véleményével se nagyon!...

— Azért a maga helyében mégsem tenném!... Még majd kigolyózzák érte a kaszinóból!

— Azt persze, szeretné!... Mi?

Éva nem válaszolt. Nem vitatkozott tovább. Mindketlen egyforma érzelmek hagyták el a szót. Barna örült, hogy megint egyszer sikerült az asszonyt kihozni a sodrából. Éva is örült, hogy ilyen könnyű szerrel vitte keresztül az akaratát. Most már nyugodt volt. Bizott az embereiben, akiket nem egyszer oktatótt ki, mit kell tenniök hasonló helyzetben.

Amikor az autó kirobogott velük, Dobó összeszorított ököllel mormogta felesége ablaka felé:

— Hiába csakarskods, nem fogsz célt érni! Mégis az teszem, amit akarok! Mindig!... Amíg csak élek!...

Szegény feje nem is sejtette, hogy ebben a percben is a felesége akaratát teljesíti.

Na fiuk, most aztán merre menjünk? — kérdezte Dobó a társaságtól. Arról, hogy a kaszinóba menjen kártyázni, — tekintettel a csizmára és a társaságra — már letett.

— Menjünk abba a multkori kis kocsmába! Ott jó bor és nagyszerű cigány van! — indítványozta a soffőr.

— Kűtőn eszme! Elhazudtuk a nótámat! Mire hazamegyünk valamennyi neknek kívülről kell lujnia! Reggel kőrusban elénekeljük az asszonynak!

A vendéglőben régi ismerősként fogadták Dobót. Mindenkinél felült a cséppel sem hozzáilló társaság, de ez nem izgatta őt. Kedélyesen végig ment a termen csak úgy, mint otthon a bereisett végigmustrálta a vendégeket. Volt, aki megütközött rajta, de sokan megmosolyogtak.

— Furcsa külön — magyarázta a vendéglős — nem kell komolyan venni!

A cigány rákezdett Dobó kedves nótájára:

„Eltörött a kutam gémje, hol itatok holnap délre? Szilaj a babám gulyája, rákapott a más kutyára.”

A nótá végére gyanusan elérékenykedtek valamennyien. A nótától, vagy a sok bortól? Ki tudja?... A másodsoffőr — az urnőjétől kapott parancshoz híven — hangos szilajszággal duhajkodott, pedig ő volt a társaság egyetlen szinijozan tagja.

Csak mímelte az ivást. Az ispán nagy nehezen felkászálódott és a részeg emberek lomha mozdulatával, egymagában táncolni kezdett. Barna ott hagyta a társaságot és az asztalok közé sétált. Meg megállt itt is, ott is, ahol nőt látott a gyönyörűkődvé legeltette rajta a szemét. Nem volt sértő, ahogy csinálta, hisz nyilvánvaló, hogy nem is tudja részegségben, mit tesz.

Akik odaátra kacsingatnak...

Akik minden alkalmat megragadnak, hogy a magyar viszonyokat szembeállítsák a slovenskói viszonyokkal és kézzel lábbal bizonyítsák, hogy mennyivel jobb cseh impérium alatt a megélhetés, mennyivel kevesebb az adó stb., ime olvassák el az alábbiakat.

Testvérvárosunk, Losonc egy legregibb lapjának a Losonczy Hírlapnak egyetlen számából, a f. hó 12-ből ollóztuk ki az alábbiakat okulásul azoknak is akik a folytonos kimélletlen adóvégrehajásokkal, az antiszociális forgalmazó-emelésekkel, és az egész világon egyetlen „villanykörteadóval” felfegyverkezve próbálják a kormány kényszerű intézkedéseit diszkreditálni és tömegizgatással a lelkek forradalmát előidézni. Ime a hírek szórul szóra:

3 százalékos forgalmi adó: 1933 évi január hó 1-től kezdve a forgalmi adó a 150.000 koronás forgalmat meg nem haladó vállalatoknál is 3%-ra emelkedett. Ezzel elesik az a kedvezmény, hogy a kisiparosok és kereskedők, akiknek forgalma nem éri el a 150.000 koronát csak 2% forgalmi adót fizetnek.

Megdrágultak a hivatalos ténykedések illetékei. A kormány rendeleti uton ujonnan szabályozta a hivatalos ténykedésekért járó illetékeket. Az illetékek általában magasabbak az eddigiekénél, csak az állampénztár névze kevésbé jelentős illetékekkel mutatkozik mérséklés.

Villanykörte-adó A napisajtó jelentése szerint a pénzügyminisztérium a villanykörte adóról szóló javaslat tervezetét a múlt hetekben küldte meg az érdekelt szaktestületeknek. Ezenkívül a pénzügyminisztérium most tárgyal a villanygőz gyárakkal és a kereskedelemmel is arról, hogy az adót ne hársítsák át a közönségre. Úgy látszik, hogy ez elkerülhetetlen. A leginkább használt, vagyis 5-40 wattos villanygőz adója a javaslat szerint 1.50-korona volna darabonként. A gyárosok és a kereskedők azt követelik, hogy a darabár 8 koronában állapítsák meg. A pénzügyi igazgatás ezzel szemben az előállítási költséget 3 koronára becsüli s azt állítja, hogy ez az égő tovább is árusítható 7 koronáért a fogyasztó közönség megterhelése nélkül. A kormány a közönség érdekeit azzal akarja védeni, hogy a javaslatba oly intézkedést vesz föl, hogy a kormány rendeleti uton állapítsa meg a villanykörte árait. Egyébként a villanykörte adóját a pénzügyi hivatalok a termelőnél, illetve behozatal esetén az elvámolásnál fogják beszedni. A pénzügyminisztérium tervei szerint a villanykörte-adót március elsején kezdenék beszedni.

Losonc város és a járás közönsége demonstrációs nagygyűlést tart február 19-én.

A kimélletlen adóvégrehajások, a tenyegelő inség cselekvésre szólította fel az összes politikai pártokat.

A rettenetesen súlyos adóterhek, a kimélletlen adóvégrehajások, valamint a végrehajások következtében tönkrézt egyszisztenciák ezreinek sorsa cselekvésre szólít bennünket s felemeljük tiltó szavunkat és kifejezésre juttatjuk azon akaratunkat, hogy ez így tovább nem mehet.

A hátralekös adók kimélletlen behajtása következtében árverés alá kerül a fizetni nem tudó kisemberek minden ingó és ingatlan vagyona, jószágja és léteinek alapját képező árukészlete, amelynek további folytatása Losonc város és a losonczy járás egész népét a végső elkeseredésbe és kétségbeesésbe kergeti.

Losonc város, valamint a járás egész népének nyelvi, osztály, vallás és pártpolitikai különbség nélkül tiltakoznia kell ezen, úgy az államra, mint pedig Losonc város és a járás egész népére egyaránt tarthatatlan állapotnak a további fenntartása ellen.

Az adók behajtása terén kiméletet kér a kormánytól Losonc város és járás gazdaságilag tönkrézt népe, valamint azonnali munkaalkalmat az éhhalállal küzdő munkásság számára.

A járási választmány, Losonc város képviselőtestülete, ugyiszintén az Ipartársulat kebeléből választott, az adóvégrehajások orvoslása céljából a kormányhoz küldendő közös közlétségnek csak akkor lesz sulya és eredménye, ha ezzel egyidőben Losonc és a járás összes községeinek szlovák és magyar népe közösen rendezett nagygyűlés keretében hallatja a maga dörgő szavát. E célból az összes politikai pártok és gazdasági szervezet bevonásával Losoncon február hó 19-én, vasárnap délelőtt 10 és fél órákor a Wilson téren közös demonstratív nagygyűlést tartanak, amelyre Losonc város és a járás valamennyi szlovák és magyar lakosságát ezuton meghívjuk. Jöjjetek el valamennyien, ki gyalog, ki vasuton, ki pedig szeléken, hogy együttes követelésünknek oly erős hangot adjunk, amelyet a kormánynak is meg kell hallania.

Tisztelettel az egybeírók:

Szlovák Néppárt (Hlinka), Magyar Nemzeti Párt, Kommunista Párt, Középosztály Pártja, Szociáldemokrata Párt, Keresztényszociálista Párt, Cseh Nemzeti Szociálista Párt, Magyar Nemzeti Munkáspárt és Cseh-szlovák Agrárpárt.

Julia napja a menházban. F. hó 15-én az inségebéd akció agilis irányítói, rendezői, szervezői, kitűnő ebédet kedveskedtek a szegényeknek abból az alkalomból, hogy a MANSZ elnökének dr. Förster Kálmánjának névnapja volt. A magyar est jövedelmét betétkönyv alakjában adták át dr. Förster Kálmánjának, mint a charitatív munka melegszívű vezérének, hogy azt a népkonyha céljaira fordítsa. A növegyetek elnöke és sok érdeklődő volt jelen az ünnepi ebédnél; egy leányka virágokkal kedveskedett dr. Förster Kálmánjának, aki elhárította magától az ünneplést, mert azt a nemes mozgalmat ügymond — csak az együttes munka biztosíthatja. — Jelenleg 200 személyre osztottak ki ebédet a menházban, ehhez járul a csendőrség 50 személyes, a katonaság 15 személyes ebéde. Sok-sok családnak megmentője, éllettője ez a játékonkodó fáradozás, mely hálát és elismerést érdemel.

A Magyar Est vedőkei közül Varjassy Béla kormánytanácsos 40 P. Zeisler Artur igazgató, dr. Takács Adolf igazgató, dr. Jánosy Ödön rendőrkormány 10 P. Zselyi László igazgató 5 P.-t küldtek jegymegváltás címen. Adományok a népkonyhára: Dr. Friedmann József Cered 2 zsák burgonya, dr. Soldos Béla a Horthy Miklósné akcióból 100 l. ecet, Krajcsiovits Lajosné 3 P. és 5 kg. liszt, a II. körz. leányiskola tanestülete 6 P. Légrady Béla 2 zsák bab. Ezuton mond köszönetet az akció vezetősége és azt est rendezőbizottsága.

Műsoros est. Kisterenyi róm. kath. hitközség f. hó 4. és 5.-én este, a templom javára úgy erkölcsileg, mint anyagilag kiválóan sikerült műsoros estét rendezett. Az egymást követő két estén a község lakóinak tulnyomó része elhozta filléreit a templom javára rendezett mulatságra, amelyért a műsorban és a műsort követő táncmulatságon teljes ellenértéket kapott az est rendezői részéről. A körültekintő példás rendezés elsősorban Horváth Gyula pápai káplán, plébános érdeme, aki fáradságot nem ismerve ott volt mindenütt s mindenki részére egyikeztelt kellemessé tenni az est hangulatát. A munka oroszlánrésze ismételtén Méder Teréz tanítónőnek jutott, aki a bájos, kedves és változatos darabok bemutatását oly kiforrott és rutinizott módon látta el, hogy bőségesen megérdemelte azt a szünni nem akará tapos és tetszésnyilvánítást, amivel a megjelenetek szereplőit elhalmozták. A műsorból „A csodabúra” és a „Vasuti bakter” szereplőit kell kimelteni, nemcsak azért, mert ez a két darab az a gerince az egész estnek, hanem azért is, mert a darabok előadásával a szereplők mindegyike a legtekélyesebbet nyújtotta. Az izléses kosztümök, a táncok, az egész dekorálás nagyban előmozdította a darabok üdőségét. Nagy, nagy sikert aratott a kisterenyi vegyeskar is a tapsból bőven jutott Roósz Márton tanítónak, a dalára vezetőjének. Ez a vegyeskar, amely már másodízben mutatkozott be Kisterenyé kö-

zönségének, igen értékes kulturális és társadalmi finomított munkát végéz. Az ügyesen összeállított és zeneileg precízen előadott énekek sejtetni engedik azt a fokozatos előre törést, amely a környéken erre a dalárdára vár. A műsort kiégészítette még a 825. sz. id. Chorin Ferenc cserkészcsapat két kacaglató jelenete, amely a cserkészek vidám táboreti életébe engedett bepillantást. A konferanszé tiszteit Chmel József bányatársa. tanító, cserkésziszti végezte, aki az egyes számok között élvezetes szellemi színpokázásaival emelte az est hangulatát.

A hét külügyi eseményei.

Nagy nyugtalanságot okozott a francia, főképen jobboldali sajtóban Hitler német kancellár revíziós nyilatkozata, melyben a danzig korridor megszüntetését s volt német gyarmatok visszaadását követeli. — Ugy látszik, Hitler egyelőre lemondott az Anschluss megvalósításáról, amivel többek között az olasz nemzet szimpátiáját sikerült biztosítani, mely az előbb említett revíziós követeléseket a jövőben kétségteleenl támogatni fogja. Nem közömbös reánk, magyarokra nézve sem, hogy a párisi környéki békék területi megállapodásának megváltoztatását mindig többen és többen követelik s bármennyire is igyekeznek e revízióval ellentétes érdeku államok ennek napirendre tűzését megakadályozni, ebben sikerre kevés kilátásuk van. — Mintha a német jobboldali pártok uralomrajutásával az olasz—német jóviszony fokozatosan kimélyülne, amiben nem kis szerepe volt az ősszel Rómában tartott Volta-kongresszusnak. Mint ismeretes, ezen alkalommal történt az első komolyabb közeledés az olaszok s a német nemzetiszocialisták között s így nem mondható véletlennek, hogy Hitleri kancellárja való kinevezése után a külföldi újságírók között elsőnek az olaszok keresték fel, kik előtt Hitler hangszólította a két nemzet érdekközöségét. — Kevessél rá a párisi sajtóban állítólagos olasz—német—magyar szövetség megkötéséről terjedtek el hírek, — melyek alaplanságát bizonyára nem kell hangulyoznunk; jellemző azonban a francia sajtó idegessége a legkisebb eshetőséggel szemben, mely két nagy ellenségségének összefogását teszi lehetővé.

Romániában tovább folynak a zavargások s a részleges ostromállapot kiírdetése sem járt eredménnyel. Ha egyes helyeken a zavargásokat el is nyomják, más helyen annál nagyobb ineleztással ütök fel fejüket. Nagy konsternációt keltett a bukaresti vasutasok sztrajkja, mely aztán egyes vidéki városokba is átterjedt s melynek folyamán úgy sztrajkolók, mint a sztrajk elnyomására kirendelt géppuskás katonaság és csendőrség részén számos sebesülés történt. — Egyes hírek szerint a fokozottabb népszövetségi ellenőrzés is lépten-nyomon az illetékes ténnyezők ellenállásába ütközik, — így legutóbb a Román Nemzeti Banknak támadt íly nemü konfliktusa. — Pedig amennyiben a román kormánynak ezt az ellenállást letörnie nem sikerül, úgy az államcsődöt elkeülni képtelen.

Előzetes tárgyalások folytak e héten Angliának Amerikával szemben fennálló háborus adósságai ügyében. A tárgyalások eredmény nélkül zárultak le és illetékes ténnyezők nem is tartják valószínűnek, hogy március hava, az érdemleges tárgyalások megkezdése előtt havonként eredményeket érjenek el. A tárgyalások szorosabb értelemben vett anyagáról kevés hí szivárgott ki, mégis a sajtó szerint a probléma magját Anglia eselleges visszatérése az aranypontra képezte. Amerika ugyanis látszólag hajlandó Anglia adósságait elengedni, vagy legalább is ezekre nézve jelentős engedményeket tenni, — ennek előfeltételeként azonban várja Anglia visszatérését az aranyalapr. Anglia viszont akkor hajlandó visszatérni az aranyalapr, amikor az arról való léterés okai megszűntek, — tehát amikor Amerikával már sikerült az adósságok kérdésén rendeznie s a világgazdasági helyzet is jelentős javuláson ment keresztül. A két állam tehát egymás tetteitől várja a probléma megoldását, a kezdő lépést azonban mindketlen a másiknak szeretnék tétetni. A küzdelemből véleményem szerint Anglia kerül ki győzelemre, hogy mily módon s főképen mily áldozatok árán? — jelenleg még nehéz megjósolni.

Szolatlan izgalmat kellett Amerika pénzügyi köreiben a Michigáni bankmórtórium, melynek jelentőségét egyelőre még nehéz megítélni, jöllehet az érdekeltpénztételek nagy száma nem csak helyi jelentőségűvé teszi az ügyet. Itt szetrtnem megemlíteni a sokat vitatott infláció problémáját, mely Amerikának napirenden levő kérdése. Kétféle infláció jölhet szóba: a pénz s a hitel infláció. Az utóbbi biztosabb, nem hozza magával a pénzességű nemzetközi értékeknek csökkentésével s az inflációnak határt szab, — a pénzinfláció azonban radikálisab és gyorsabban éri el célját és ezért az infláció hívei Amerikában ezt kívánják megvalósítani. Ezzel szemben Hoover s utódja Roosevelt mindaddig az infláció ellen foglaltak állást s ezt látszanak igazolni a főntebb említett háborus adósságok tárgyalásai. Véleményem szerint mindaddig míg Amerikának külföldön jelentős dollárkövetelése vannak, infláció már csak amiatt sem várható, mert ennek hátrányát elsősorban maga Amerika érezné.

Rendkívüli kedvezményekkel lehet vásárolni a mezőgazdasági kiállításon. A március 23-án megnyíló országos mezőgazdasági kiállítás a tenyészállatbeszerzését ebben az évben a lövetkező értékes rendkívüli kedvezmények szolgálják. A földművelésügyi minisztérium áldozatkész támogatása segítségével a budapesti mezőgazdasági kiállításon vásárolt tenyészállatok hazaszállításának vasuti költségeit teljes egészében a rendezőség fogja viselni. E rendkívüli szállítási kedvezmények révén a legvalószínűbb eső vidékek is élvezhetik a kiállítás gazdag és értékes anyagából való vásárlás előnyeit. A kiállítás vásári forgalmának további értékes támogatását jelenti, hogy a földművelésügyi minisztérium a magántenyésztők, számára kedvezményes, kamatmentes, 18 hónapra szóló tenyészállatbeszerzési hitelt engedélyezett, amelynek igénybevételi feltételei részletesen megadhatók az országos mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottságánál (Budapest IX., Köztelek-utca 8. Telefon: Aut. 886—85, 866—01 és 866—05.). További, rendkívüli kedvezményben fognak részesülni a községek és közbirtokosságok vásárlásai, amennyi a földművelésügyi minisztérium a gazdasági felügyelőségek közbenjölletével a kiállítás a köztenyésztés céljára vásárolt állatoknál 30 százaléki terjedőható rendkívüli árvisszatérítést engedélyezett.

A MÁV. az archépes igazolványok érvényesítési határidejét és az 1932. évre szóló igazolványok érvényességét február végéig meghosszabbította.

6 - 1933. jhl. szám.

Árverési hirdetés.

Dr. Witt Mór ügyvéd által képviselt Wagner Armin javára 297 H P tőke és több követelés és járulékal erejét a stárijni kir. járásbírószag 1931 évi 4377 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajítás folytán végrehajítás szennvedőtől 1931 évi december hó 31-én lefoglalt 3193 P becsértékű ingóságokra a stárijni kir. járásbírószag 71—932 sz. végzésével az Árverés elrendeltetven, annak az 1908 évi XL A-c 20 §-a alapján az alább megnevezett a foglaltas ingókönyvből ki nem tűnő más foglaltatok javára is az árverés megatartását elrendelem, végrehajítást szenn. Lakásn ületében Salgótarjánban Fő-u. 100 házzal alatt leendő megatartású határidővel 1933 évi február hó 20 nap délelőtt 10 óráig tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt cípok, gépek, bórók a egyéb ingóságokat a legelőtbb igérőnek késpénzfizetés ellenében, esetleg becsáron alul is — de a kiállítási ár kétharmadánál alacsonyabban nem — el fogom adni. Azon ingóságokra, amelyeknek a kiállítási ára egyezzer pengőn felül van, az 5610—931. M. E. számu rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kiállítási ár egytizedrészét bannpénzüli leteszik.

Salgótarján, 1933 évi január hó 16-án.
Török Gyula
kir. bír. végrehajító.

Frontharcos.

Vásárlási visszatérítést frontharcos bélyegekben a következő kereskedők és iparosok adnak (pótlás):

40. Farkas József cipész m. Kóvár-u. 8. 5%
 41. Hangya Fogyasztási Szövetkezet Zagyvaszilfava 5%
 42. Hungária fűszerház, Fő-tér 3. 2%
 43. Mayer Kálmán fűszeres, Fülkei-u. 2%
 44. Sonnensein Dávid divatárkereskedő Fő-utca. 5%
 45. Spielberger József és fia textilárkereskedő Fő-utca. 5%
 46. Wilhelm Mór fűszeres, Menház-u. 3. 2%
 47. Zelenik Pál fűszeres, Fő-u. 2. 2%
 Cs. G.

A „Mansz” Salgótarjáni Osztálya hálás szívvel nyugtázza a városi menházban fentartott ingyenes levesakciójára jobban érkezett nemesszívű természetbeni adományokat: D. Sztranyavszky Sándor képviselőnk a Salgótarjáni Közsékháza útján 20 kg. hus. Dr. Solldó Béla főispán és Dr. Förster Kálmán polgármester útján a Köhn-Lipót cég 100 liter ecet, Légrady Béla 2 szarvas, 10 szék burgonya. Tüdő adományokat: Poni Sándor 25 kgr., Kiss Gyula 11 kgr., Clemen József 9 kgr., Ender István 6 1/2 kgr., Kromek Lajos 6 kgr., Keresztényi Gábor 6 kgr., Nagy Sándor 6 kgr., Kovács Lajos 5 kgr., özv. Nagy Demeterné 3 kgr., ifj. Nagy Demeter 3 kgr., Gáspár Vilmos 3 kgr., Keresztényi József 2 kgr., Lesták János 1.75 kgr. Kojutó Gyula 2 kgr.

A postai postakészlet rendszámozott kaptak. A magyarországi összes postakészlet — úgy, mint külföldön is van — rendszámozott kaptak a nyilvántartás megkönnyebbítése végett.

A régi világhírű magyar gyártmány a Tiszaujlaki bajuszpedró mindenütt kapható.

Kamatkönyvtés a gazdáknak. Azokon a gazdákon, akik — rövid lejáratú hitelek következtében — legjobban el vannak adósodva, kamatkönyvtés terén óhajt segíteni a kormány pénzügyi programja. Ezért a kormány olyan pénzalapot létesít, amelyből az említett gazdák bizonyos kamatkönyvtésárúlat kapnak; ennek a hozzájárulásnak a mértéke 1 és fél százalék lesz. Az alap dotálását szeptember közepéig biztosítják. Részben a hitelszervezet fogja előteremteni az alap dotációját, részben pedig a betétekre már eddig is kivetett kamattételeket emelik fel.

Műemlékek összeírása a községekben. A kultuszminiszter rendeletet adott ki, amely szerint a községekben is össze kell írni a fontosabb műemlékeket. Ezeket az emlékeket iskolák tanterületei és az ifjúság számára hozzáférhetővé kell tenni. A kívánt összeírást a községekben január folyamán megkezdik.

Legyen adják a szérumot a différiálalashoz. A belügyminiszter körrendeletben intézkedett a différia elleni védőoltás országsszerte való rendszerezéséről. A rendelet értelmében a csoportos védőoltáshoz szükséges vészszérumot a Magyar Királyi Országos Közegészségügyi Intézet a jövőben díjlanul bocsátja a város és községek által kijelölt oltóorvosok rendelkezésére.

A vagyonváltás buza ára. A mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltása fejében fizetendő buza árát február állapára métermázsánként 13 pengőben állapították meg.

Egy jó karban levő üzletberendezés olcsón eladó. Érdeklődni özv. Hlavács Dánielnél Fülkei-ut 4.

Eladó a Jónáschtelepen (acélgyár) két szoba, konyha és mellékhelyiségekkel álló ház, nagy gyümölcsös kerttel. Érdeklődni lehet Pintér Andrásnál Poni-puszta, vagy a városi árvásnéknél.

Üzlethelyiség legmodernebb portálos azonnal kiadó Löwy testvérekénél róm. ka. h. templom mellett.

Állást keres. Jó megjelenésű, irodai munkákban jártas, gépírást tudó, szép kézírással rendelkező fiatal leány — szerény díjazásért irodai alkalmazást keres. — Cim: „A Munka” kiadóhivatában.

Mallóvitsnó fényképezési műtermét Fő-utca 45 szám Salgótarjáni Takarékpénztár épületébe (Orangyal patikával szemben) helyeztem át. Ahol ezután is a legszebb és a legmodernebb fényképek készülnek.

Munkaalkalmak a kormány pénzügyi programjában. Az államháztartás egyensúlyának fentartására tett intézkedések mellett a kormány arra is gondolt, hogy a gazdasági élet vérkeringését, amennyire lehet, biztosítsa és munkaalkalmakat teremtsen. A közmunkák megindítása céljából a Népszövetség pénzügyi bizottsága hozzájárult ahhoz, hogy a külföldi adósságok számlájára belizett pengőalapból az úgynevezett transzfer-alapból a kormány 15 millió pengőt felhasználhasson. Ezt az összeget hasznosító hajtó és válságos jövedelmet biztosító befektetésekre fordítják. A kormány első sorban az államvasutakra gondolt, főként motorkocsik bevezetését akarják előmozdítani és ezzel feleslegessé tenni a költségvetés személyjártókat fentartását. A beruházások másik része a mentesítő munkálatokból állana, olyan területeken, ahol ezeket a munkálatokat folytatása, vagy befejezése feltétlenül szükséges. A pénzügyi program egyik további része az ipari tevékenység további fokozására irányul. Ipari munkaszervező szövetkezeteket akarnak létesíteni, amely önálló alapítása lenne az iparnak, állami tőke nem venne benne részt. Ez a szövetkezet pénzügyi lehetőséget teremt olyan ipari munkákra, amelyek első sorban a magán-gazdaság területén merülnek fel. Ilyen volna például fűtőberendezésünk tökéletesítése egyes gyárakban. Az ipar mintegy 20—25 millió keretben számolt az ily módon fokozatosan megvalósítható munkákra. Ide kell számítani a fővárosi kezdeményezését, amely a közművek kibővítésére irányul. Tudvalegő az a fővárosi nemrég megegyezett a háború előtti kölcsönök hitelezőivel olyanképpen, hogy a hitelezők megengedték, hogy a külföldi kölcsönök címére a pengő alapba befizetett összegből a főváros mintegy 10 millió pengőt felhasználjon a közművek modernizálására. Vidékünkön is tervbe van véve, sőt részben már meg is indult a munkanélküliség ellensúlyozására nagyobb arányú utépítő és utjavító munkák. Így a Mátraverebély gömörsídi, a Zagyvapálfalva-salgótarjáni, a Mátraszéle-salgótarjáni stb. utak rendbehozása. Ez a munka ráér az inséges munkanélküliekre, de ráér a bizony elégé tönkrement utakra is!

Újabb tenyészállathitel kapnak a gazdák. A tavaszi mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár kezdete a kormány gondoskodott arról, hogy a tenyészállat vásárlására hajlamos gazdák idejében megkaphassák a szükséges összeget a beszerzésre. A hitel most is a földművelésügyi minisztérium útján lehet megkapni. Az akció lebonyolításával a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét (Budapest, V., Alkotmány-utca 29) bízta meg a minisztérium. Az engedélyezendő hitel tartama 9 hónap. A hitel elvező a kiutalando összeg felszerelés 1933 szeptember 30-ig a másik felét pedig 1933 december 30-ig készpénzben tartozik visszafizetni. A hitelösszeg erejéig fedezteté váltó adandó, amikor akkor váltik esedékessé, amikorra a fizetési kötelezettségnek a hitel elvező esedéggé nem tesz eleget. Az igénybevevő hitelét kezelési és folyósítási jutalék a váltóbélyeggel együtt a vásárlás alkalmával készpénzben egyenlítődni ki. A hiteligenyélők március 10-ig jelentendők be a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, amellyel közölni kell a tervbevevő vásárlásokat, az állatnemek és a vásárlási összeg feltüntetésével. Községek és közbirtokosság ezt a hitelt nem vehetik igénybe.

Olcsó rézgálicot kapnak a szőlősgazdák. A földművelési miniszter a folyó gazdasági évben is kamatmentes hitelezés mellett rézgálicban részesíti a szőlőbirtokosokat. A rézgálic ára azonnal fizetés mellett 58 pengő métermázsánként november 30-ig tartó kamatmentes hitelezés mellett pedig 60 P., amelyhez még három százalékos forgalmi adó is járul. Akik ezen lekötött rézgálicmennyiségből részesülni szándékoznak, azok jelentésk be a váltóbélyegleket sürgősen a községi előjárásnál. A községek a szőlősgazdaktól a kiosztással kapcsolatban sem kezelési, sem egyéb költséget nem számíthatnak fel.

Itt az ideje, hogy Ön is kidobja

elavult villanylámpáit és vásároljon helyettük nálunk

Superlite-izzókat.

Garantáltan félannyi áramfogyasztás — kettőzött fényforrás!

Referenciák: Duda Lajos, Gábor Ferenc dr., Hegedűs Gyula, Nagy József, v. Donázy Győző, Widder Gyula, Römer Árpád, Mayer Vilmos, Spielberger Zoltán dr., Kovács Aladár, Figus Béla dr., Botos Tibor, László György, Blayer Farkas, Szauer Andor gyógyszerész, Hoffmann Árpád, Chmell Imre, Elner Gusztáv szász, Szenté László igazgató, Friedmann Testvérek, Sonnensein Dávid, Kainer Mór, Tóth Zoltán, Kovács Nándor mérnök, Farkas Péter, Luszit Miklós dr., Spielberger József és Fiai, Kivovics Jenő, Zsabe Antal, Sötér Ignác, Löwy Testvérek, Löwy Béla, Poni Sándor, Krajncovics Gyula, Czibura István, Friedler Samu, Szőke Imre, Mörics György, Dekors János, Kácsér Dező, Grünfeld Sándor és Hettyich Péter urak.

Vegyen még ma SUPERLITE izzót az alanti cégeknek!

Bariha Rezső	Szántó Testvérek	Schwarz J.	ifj. Timaróczy Sándor
Fő-utca 50.	Fő-utca 23.	Fő-utca 108.	Erzsébet-tér 5.

Nagyban: LIGETINÉL, Fő-utca 116. — Duda cukrászda mellett.

Borral fizethessenek adót a szőlősgazdák. Életréval s minden vonatkozásában méltánylást és figyelmet érdemlő terv indult ki Zala megye közgazdasági bizottságától. Az eszme szerint engedje meg az állam, hogy a szőlősgazdák adóikat természetben borral fizethessék. Az elgondolás szerint minden megyében állítsanak fel állami borpinceházakat, amelyek előlegeket folyósítsanak a gazdáknak a termésre. Az előleg elenében a borokat az állami pincékben mint kincstári vagyont kezelnek. Ezt a rendszert a buzatermő gazdákra is kiterjesztenek.

Csehszlovákiai tolvajok 31 sörtest hajtottak el Nyírmedpusztáról. F. hó 7.-én éjjel a Magyar Földhitelezési r.-t. tulajdonát képező Nyírmedpusztáról ismeretlen tettesek 31 sörtest hajtottak el. A nyomokból megállapítást nyert, hogy a tettesek, akik négyen voltak, Gyegyhág mellett lépték át a határt és ugyanott hajtottak cseh területre a sörtesteket. Másnap a pusztára gazdasági cseledje nyomon követte a tolvajokat és Tajti (Csehszlovák terület) község határában, az ottani itatókútnál megtalálta a sörtesteket. A tolvajok nem mertek szembeszállni a cseledékekkel, hanem elrejtőztek a sűrű borokabokrokban. A cseledés a sörtesteket akadály nélkül hazahajtotta, így kar nincs. Megállapítást nyert az is, hogy a lopás tervszerűen volt előkészítve. A tettesek teherautót rendeltek ki Tajti községbe és azon akarták a sörtesteket Morvaországba szállítani, azonban az autó elvettette az utat és Tajti helyett Gömörpéterfalun várakozott. Ezért sikerült a cseledékeknek utolérni a tolvajokat. A csendőrség személyleírást küldött a tettesekről a cseh rendőrséghez s ennek alapján nyomozzák őket.

Az eladódott felvidék. A cseh megszállás alatt levő Felvidék szomorú állapotaira nézve jellemző, hogy 3500 községe közül 2500 kért segélyt költségvetési hiányainak fedezésére a tartományi kormánytól összesen 100 millió cseh korona értékben. A tartományi kormány viszont a községi költségvetések újabb jelentékeny csökkentését követeli, miután a szóbanlevő célra csak 14 millió korona áll rendelkezésre.

Hogyan kell adóbevallást készíteni című könyvecske megjelent Vargha László dr. összeállításában. Kapható az Adó és Könyvtel kiadóhivataltól, Budapest, VIII. Rákóczi ut 11. III. em. 1. Ára: 150 pengő.

SPORT.

Eldöntetlenül végződött a SSE ökölvívó mérkőzése.

Mult vasárnap tartotta a SSE ökölvívó szakosztálya ringavató mérkőzést, melyen a budapesti „Törökves” jóképű ökölvívót látta vendégül. A Magyar Ökölvívó Szövetséget Tusák László képviselte, ki egyszersmind a mérkőzéskezelője is. Tusáknak lelkes felkészítő beszéde után kölcsönös üdvözlés következett, majd megkezdődött a verseny, mely két-két gyezelem s egy döntetlen eredmény folytán 5:5 arányban végződött.

Részletes eredmények:

1. Fuhrmann (SSE) technikai kiütéssel győz Gergely (Törökves) ellen.
2. Kurdi (SSE)—Kállay (Törökves) döntetlen.
3. Mészáros (Törökves) győz Hábel (SSE) ellen.
4. Kováry II. (Törökves) győz Lausch (SSE) ellen.
5. Oláh (SSE) győz Boldizsár (Törökves) ellen.

A versenyt szépszámu közönség látogatta s lelkesen biztatták a SSE ökölvívóit a győzelemre. Itt említjük meg, hogy a SSE ökölvívói meghívtak kaptak a Losonci AFC-hoz egy közeljövőben megtartandó mérkőzésre, mely meghívásnak városunk boxolói a lehetőszéghz képest eleget is fognak tenni.

Asztali tenisz.

Holnap, 19.-én (vasárnap) délután 1/4 órákor kerül sor Salgótarján ezévi férfi egyes bajnokságának döntőjére, valamint az ifjúsági játékosok döntőjére is. A férfi egyesben még négyen, az ifjúságban még ketten vannak. Érdeklődőket szívesen lát a SSE asztali tenisz szakosztálya. Belépődíj nincs.

Közygüles.

A Salgótarjáni Sport Egyesület (SSE) f. hó 28.-án kedden este 6 órákor tartja évi rendes közgyűlést az ecélgyári Olvasóegylet kistermében, melyre az egyesület t. tagjait ezuton is meghívjuk. Amennyiben a 28.-án hirdett közgyűlést határozatképtelenség miatt megtartani nem lehetne, úgy azt március 8.-án, szerdán este 6 órákor tartjuk meg.

ELNÖKSÉG.

Egy szoba, konyha, speiz és előszoba azonnal kiadó. Salgótarjáni Takarékpénztár.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

18. Sz. 19. V.	22 Sz. 23 Cs.		
Sanghai express. Hangos színmű. Fősz. Marlene Dietrich.	16 éven felülieknek! Egy a sok közül. Hangos dráma.	Jön!	Jön!
Vigjáték. Híradó.	Vigjáték. Híradó.	Egy dal, egy csók, egy leány.	Fősz.: Eggerth Márta.

Kezdetes szerdán, csütörtökön

szombaton este 8, vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 ó-kor.